

W.T.C.-groep op het ijs te Purmerend. Zoals je kunt zien heeft iedereen een embleem op hun schaatscap, met de initialen W.T.C.

Van links naar rechts staan: Wil Los, Jan Blonk, Bep Benschop, Bill Killestein, Willem Benschop en "Ome" Jaap Brak de nestor van vele sporten in Woerden.

Mooie medaille

Wie nog veel weet van deze oude W.T.C. is de heer Willem Benschop uit Badhoevendorp. Hij is in 1920 geboren en heeft tot 1939 op een boerderij in Woerden gewoond. In het eerste oorlogsjaar echter keerde hij weer terug naar zijn geboorteplaats, omdat hij niet mee wilde werken aan diensten die ten behoeve van de Duitse bezetter verricht werden. Hij werd "boer" bij zijn vader aan de Zandwijkssingel en werkte klandestien bij garage Van Vliet. Hij herinnert zich nog van Woerden van toen: "De ijsbaan van Woerden was aanvankelijk achter het oude postkantoor aan de Oostdam, op de Singel. Het lag daar lekker in de luwte. De ijsbaan is in het begin van de dertiger jaren verplaatst (omdat ze dan eerder konden schaatsen) over 't spoor, naar een stuk ondergelopen land van boer van Dommelen". (meer hierover zie ijsclub Woerden op drift)

"Achter het postkantoor werden in de jaren '28 en '29 kortebaant wedstrijden gehouden, met als prijzen levensmiddelen. De goede rijders in Woerden reden dan ten behoeve van de mensen die het nodig hadden, werknemers in de bouw, doorbetaald vorstverlet was er immers nog niet. Er waren prijzen als een mud cokes, spek of bruine bonen. Deze spek en bonenwedstrijden, georganiseerd door ijsclub Woerden, zorgde ervoor dat uitgevroren arbeiders zoals ook pannebakkers e.d. aan brandstof en voedingsmiddelen kwamen. De rijders kregen een mooie medaille zoals mijn broer Jan in de zeer strenge winter van 1929"

Onderstaande foto: medaille van Jan Benschop (helaas op 21 jarige leeftijd overleden tgv een ongeval)

Schaatsen tot Breukelen

Op organisatorisch gebied waren Benschop's activiteiten minimaal. Hij was technisch, had de ambachtsschool gevolgd, dus dat hield schaatsen slijpen in. Dat was zijn enige bemoeienis met de W.T.C., buiten dat hij altijd reed. Hij herinnert zich nog een voorval: "Er werd in de oorlog een wedstrijd georganiseerd en ik kwam met de trein in Woerden aan en werd opgehaald door m'n broer en moest (zonder problemen) direct een wedstrijd schaatsen." Ook weet Willem Benschop zich nog te herinneren dat er aan het eind van de oorlog door de Duitsers hele polders onder water gezet werden. Er was bijvoorbeeld een "inudatie-gebied" achter de Houtdijk in Kamerik waardoor je tot Breukelen kon schaatsen. "Op 1 januari 1945 daar een Duits vliegtuig neergestort die is neer geschoten door het eigen luchtdoelgeschut uit Maarsse. Mijn broer Bep had een kaart uit het neergestorte vliegtuig gehaald en mee naar huis gebracht met daarop aangegeven de bestemming van het vliegtuig: n.l. Haamstede."

Stuwende krachten

Eind januari van het jaar 1940 regeerde koning winter nog met straffe hand. De groep had al heel wat tochten gereden in Noord Holland en onder leiding van "ome" Jaap Brak getraind. Die Jaap Brak was een bijzonder figuur in de Woerdense sportwereld. Betrokken bij de zwemclub, de sportclub Woerden en een enthousiast schaatsliefhebber. Hij gold als de stuwende kracht achter de Woerdense Tour Club, waarin de plaatselijke schaatsliefhebbers zich in 1941 verenigden. Een ander groot schaatsliefhebber was Wil Los, die zich met "ome Jaap" op 30 januari 1940 in Leeuwarden meldde aan de start van de Elfstedentocht. Met een paar houten schaatsen, maar dat was heel gewoon in die tijd. Een jaar later was hij weer in de Friese hoofdstad, maar nu als "kapitalist", want hij reed voor het eerst met stalen noren. Uiteindelijk is Wil Los nog steeds recordhouder in Woerden en omgeving voor wat betreft de meeste verreden "echte" Elfstedentochten. Hij verscheen niet minder dan zeven keer aan de start bij De Harmonie in Leeuwarden. Een keer, in 1963, kreeg hij het felbegeerde Elfstedenkruis niet, omdat hij de rit niet kon volbrengen. Niet zo verwonderlijk als je weet dat er van de ca. 10.000 deelnemers slechts 13 toerrijders de finish bereikten.

Maar in 1940, 1941, 1942, 1947, 1954 en 1956 lukte dat wel!!

Wil Los was jarenlang WTC-secretaris en hield in een schoolschriftje alles bij. Zo schreef hij over de tocht van 1942: "Het was uitstekend ijs en mooi weer en voor de zes plaatsgenoten die aan de start verschenen waren werd het een voorspoedige tocht". De uitslag was onder no. 470 Bep Benschop, 528 Cees Guldenmond, 529 Wil Los, 536 Jaap Brak, 547 Wim Maas en Roel Versluijs.

Wil Los reed zijn vierde Elfstedentocht in de strenge winter van 1947: "We waren weer met een W.T.C.-groepje. Het vroom een graad of veertien en de wind blies hard uit het noordoosten. Even voor Bartlehiem stopte ome Jaap ermee, Verkaik en ik wezen hem de weg naar een boer en gingen samen verder. Op een gegeven moment kreeg ik het benauwd en zei tegen Cees Verkaik: je laat me toch niet alleen? Toen hebben we samen opgelegd. Om half elf 's avonds kwamen we in Dokkum. Dan moet je nog 24 kilometer naar Leeuwarden. Om half twaalf, een half uur voor

het sluiten van de finish, waren we daar."

De vader van Cees Verkaik was voorzitter van ijsclub Woerden, midden op deze foto met lange jas, (Wim Verkaik V.S.)

Delfsblauw bord gemaakt in opdracht van Cees Verkaik n.a.v. zijn 1e Elfstedentocht, (collectie Wim Verkaik V.S.)

In 1956 kopte de Woerdense Courant: "Dapper tiental maakte de 200 km vol -Tien leden van de Woerdense IJclub hebben maandag de tocht naar Leeuwarden gemaakt om dinsdag deel te nemen aan de Elfstedentocht. Zij hebben daar Woerden uitstekend vertegenwoordigd want allen volbrachten de tocht en kwamen, zij het niet allemaal even vroeg, ruim voor de sluiting van de eindcontrole binnen. Het dappere tiental bestond uit de heren C. van Mourik, A. Benschop, W. Ambagtsheer, J. Siero, W. Los en J. Feijt uit Woerden, J. Schouten, C. Hoogeveen en J. Hoogeveen uit Rietveld en C. Verkaik uit Vleuten. De nestor van het tiental, Cees Verkaik, had er een flink blauw oog van over gehouden, maar dat is dan ook alles en verdwijnt in het niet bij alle meer of minder ernstige verwondingen, bevriezing van lichaamsdelen en wat dies meer gebeurt is op deze zware tocht. Want zwaar was de tocht inderdaad en Sjef Siero had vooral grote bewondering voor enkele vrienden, die door hun werk niet in staat waren veel te trainen en toch alle moeilijkheden van de 200 km schaatsen door een barre sneeuwwoestijn overwonnen."

Een tocht te ver....

Het verslag in Wil Los' W.T.C.-schrift over 1963 is heel wat minder vrolijk van toon. Geen van de Woerdenaren reed deze barre tocht uit. "Toen wij Franeker binnen reden werd ons per microfoon medegedeeld dat wij niet verder mochten rijden daar de controle in Wier (15 kilometer verder) om vijf uur gesloten zou worden. Zodoende eindigde deze keer mijn Elfstedentocht in Franeker (16.45 uur)."

Wanneer de Woerdense Toer Club opgehouden is te bestaan is niet meer te achterhalen. Vermoedelijk zijn ze kort voor het ontbinden van de N.V.B.H.S. (september 1967) gestopt. Van een groot aantal namen is bekend dat ze (ook) lid waren van ijsclub Woerden.

Meer van dit soort verhalen kun je lezen in het onlangs verschenen boek getiteld:
't Kan vriezen, 't kan dooien.

Het is een boek om avondenlang bij de warme kachel met een kop chocolademelk door te bladeren of door te lezen.

Kortom, een prachtig boek voor de decembermaand. Prijs euro 24,50/stuk

Het is te koop bij boekhandel Karssen in Woerden en bij ondergetekende.

-Read my book-

Cees Meijers, Verlaat 9 Kamerik. Telefoon 0348 - 401217

Cees Meijers, 2002